CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkuszy	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200
Termin egzaminu:	12 czerwca 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	14 czerwca 2024 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024[1]	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
kapliczka i pomnik przyrody
poza obszarem
150°

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022, poz. 1246).

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne argumenty.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Na tym odcinku bieg rzeki jest kręty, co stanowi atrakcję krajobrazową.
- Na tym odcinku rzeka jest otoczona kompleksami leśnymi, co podnosi jego walory krajobrazowe.
- Na tym odcinku rzeka na ogół płynie z dala od obszarów zabudowanych.
- Na tym odcinku rzeka przepływa przez zbiornik wodny (zalew), co może uatrakcyjnić spływ kajakowy.
- Na tym odcinku rzeki znajdują się wypożyczalnie sprzętu wodnego.
- Obecność plaży (w polu D5).

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 7. […] wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XIII.6) Zdający ocenia wpływ transportu na […] środowisko przyrodnicze.

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne przykłady.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Niezelektryfikowana linia kolejowa jest miejscem emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, co niekorzystnie wpływa na drzewostan Roztoczańskiego Parku Narodowego w strefie buforowej szlaku kolejowego.
- Budowa szlaku kolejowego (infrastruktura) zaburzyła leśny krajobraz parku narodowego.
- Wycięto pas lasu pod nowe torowisko.
- Jest strefą emisji hałasu, co może płoszyć dzikie zwierzęta.
- Konieczność budowy mostu.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.6) Zdający przedstawia przykłady ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenu wynikające z budowy geologicznej podłoża […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – dwa poprawne ograniczenia.
1 pkt – jedno poprawne ograniczenie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Wąwozy lessowe nie są użytkowane rolniczo (są zalesione).
- Wąwozy lessowe (wklęsłe formy rzeźby) stwarzają trudności w budowie dróg.
- Wąwozy rozcinają powierzchnię terenu, co utrudnia zagospodarowanie.
- Wąwozy tworzą urozmaiconą rzeźbę, przez co ograniczają rozwój budownictwa.
- Obszary lessowe mają niską zasobność wody, co utrudnia jej dostęp dla osadnictwa.
- Less jest skałą tworzącą podłoże niesprzyjające dla budownictwa.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIV.1) Zdający […] na podstawie materiałów źródłowych […] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce: […] Roztocze […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Skały wapienne dominujące w podłożu podlegają procesom krasowym, dlatego wody powierzchniowe mogą wnikać pod powierzchnię terenu, przez co sieć cieków powierzchniowych jest rzadka.

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIV.1) Zdający rozpoznaje na podstawie materiałów źródłowych (map […]) rodzaj pokrycia terenu i wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce: […] Roztocze […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. VI.1) Zdający wyróżnia cechy głównych typów gleb […] niestrefowych […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
A

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. XIV.1) Zdający rozpoznaje na podstawie materiałów źródłowych […] rodzaj pokrycia terenu i wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce: […] Roztocze […]. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw i chowu zwierząt, z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne różnice.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Na Roztoczu są mniejsze gospodarstwa rolne (większa fragmentacja działek).
- Roztocze charakteryzuje się bardziej tradycyjną niż Wielkopolska strukturą upraw.
- Chów zwierząt na Roztoczu jest prowadzony w dużo mniejszym zakresie.
- W uprawach polowych na Roztoczu pomiędzy polami znajdują się liczne miedze.
- Na Roztoczu towarowość rolnictwa ma znacznie niższy poziom.
- Rolnictwo w Wielkopolsce charakteryzuje się wysoką intensywnością, a rolnictwo na Roztoczu jest tradycyjne.
- Gospodarstwa rolne w Wielkopolsce prowadzą działalność na obszarach o mniejszych spadkach terenu, dzięki czemu możliwe staje się osiąganie wyższych plonów.
- Jest tu niższy stopień specjalizacji niż w Wielkopolsce.

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk […] oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. Poziom podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie […] obliczeń różnicy czasu słonecznego. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne obliczenia i poprawna godzina czasu słonecznego w Kijowie.
1 pkt – poprawne obliczenia.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

30°30′E – 23°00′E = 7°30′
7°30′ × 4 minuty = 30 minut
13.30 + 30 minut = 14.00
Odpowiedź: 14.00

Zadanie 8.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech cech środowiska przyrodniczego Polski.
1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch cech środowiska przyrodniczego Polski.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

N 4, S 3, E 2

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.8) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na […] ukształtowanie powierzchni Ziemi na wybranych przykładach. XIII.1) Zdający przedstawia cechy rzeźby i wyjaśnia wpływ procesów […] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
FF

Zadanie 9.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.4) Zdający przedstawia uwarunkowania cech klimatów strefowych i astrefowych. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy III.5) Zdający porównuje strefy klimatyczne i typy klimatów na Ziemi.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne przyporządkowanie czterech czynników.
1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch lub trzech czynników.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Punkt 1: Q, E (*w dowolnej kolejności*)
Punkt 2: W, R (*w dowolnej kolejności*)

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.4) Zdający przedstawia uwarunkowania cech klimatów strefowych i astrefowych. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy III.5) Zdający porównuje strefy klimatyczne i typy klimatów na Ziemi.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
C, D (*w dowolnej kolejności*)

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XIV.6) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie klimatu […] w różnych regionach Polski.

Zasady oceniania
2 pkt – dwie poprawne przyczyny.
1 pkt – jedna poprawna przyczyna.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Na Pojezierzu Pomorskim obecność licznych wzniesień polodowcowych, których dowietrzne stoki są skierowane na północny zachód, skąd napływają masy wilgotnego powietrza.
- Większa średnia wysokość n.p.m. Pojezierza Pomorskiego.
- Sąsiedztwo Morza Bałtyckiego jest przyczyną częstszego napływu wilgotnych mas powietrza na Pojezierze Pomorskie.
- Pojezierze Wielkopolskie leży w cieniu opadowym wzgórz morenowych Pojezierza Pomorskiego.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.2) Zdający przedstawia charakterystyczne zmiany pogody w czasie przemieszczania się frontów atmosferycznych […]. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy III.4) Zdający analizuje mapę synoptyczną […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

A
A

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.2) Zdający rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych na świecie. XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch rzek i podanie poprawnych nazw ich ustrojów rzecznych.

1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch rzek
albo
– poprawne przyporządkowanie jednej rzeki i podanie poprawnej nazwy jej ustroju rzecznego
albo
– podanie poprawnych nazw dwóch ustrojów rzecznych.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

A. Tyber, śródziemnomorski.
B. Sekwana, oceaniczny.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy IV.1) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie rodzajów i wielkości zasobów wód na Ziemi.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
B

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVII.4) Zdający identyfikuje na przykładach współzależności elementów środowiska przyrodniczego […]. XVII.5) Zdający wyjaśnia wpływ astrefowych czynników przyrodniczych na modyfikowanie zjawisk strefowych na Ziemi.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
D

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności rzek, wiatru, lodowców, lądolodu i mórz oraz wietrzenia.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy morza sprzyjające powstaniu delty.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Mała głębokość zbiornika wodnego / szelf przybrzeżny.
- Występowanie prądów przybrzeżnych o małej sile.
- Występowanie prądów morskich o małej sile / brak prądów morskich.
- Występowanie słabego falowania.
- Brak pływów / małe pływy.

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIII.1) Zdający przedstawia cechy rzeźby i wyjaśnia wpływ procesów […] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. Poziom podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności rzek, wiatru, lodowców, lądolodu i mórz oraz wietrzenia.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne informacje.
1 pkt – dwie poprawne informacje.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Fotografia – C
Forma – gołoborze
Makroregion – Wyżyna Kielecka

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy V.2) Zdający wyjaśnia przebieg głównych procesów wewnętrznych […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego i bezwzględnego skał oraz wydarzeń geologicznych. V.9) Zdający analizuje fotografię odkrywki geologicznej i wnioskuje na jej podstawie o przeszłości geologicznej obszaru.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
*A***E***C***D***F***B**

Zadanie 18.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. Poziom podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. XV.3) Zdający analizuje, na podstawie źródeł informacji geograficznej, zmiany liczby ludności, przyrostu naturalnego i rzeczywistego ludności Polski oraz prognozuje skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne obliczenia i poprawne wyniki.
1 pkt – poprawny wynik obliczeń ubytku naturalnego ludności.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Przyrost / ubytek naturalny Polski w 2021 r.:
PN = liczba urodzeń – liczba zgonów
PN = 355 000 – 477 000 = –122 000
Przyrost rzeczywisty
–122 000 + 4483 = –117 517

W roku 2021 nastąpił ubytek rzeczywisty liczby ludności w wysokości –117 517

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. XV.3) Zdający analizuje, na podstawie źródeł informacji geograficznej, zmiany liczby ludności, przyrostu naturalnego i rzeczywistego ludności Polski oraz prognozuje skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
się zmniejszy
ubytek

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […]	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VII.1) Zdający wykazuje wpływ dawnych systemów kolonialnych na współczesną sieć powiązań politycznych, gospodarczych i kulturowych państw. Poziom podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-ekonomicznych. VIII.10) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […]	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy VIII.9) Zdający charakteryzuje strukturę narodowościową ludności […] Polski […].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne wypełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne wypełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

2	Litwa
4	Niemcy

Zadanie 21. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. VIII.2) Zdający analizuje […] przestrzenne zróżnicowanie wielkości wskaźników: urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego. VIII.3) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego na przykładach wybranych krajów […].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Chiny
Honduras
Somalia

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VIII.1) Zdający analizuje zróżnicowanie struktury wykształcenia ludności na świecie i wykazuje jej związek z poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego. Poziom podstawowy VIII.7) Zdający dyskutuje na temat skutków wielkich ruchów migracyjnych dla społeczeństw i gospodarki wybranych krajów Europy, w tym Polski.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzasadnienie dwoma argumentami.
1 pkt – poprawne uzasadnienie jednym argumentem.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Pozwoliłoby to na zmniejszenie deficytu pracowników w działach gospodarki, gdzie są wymagane wysokie kwalifikacje.
- Większa liczba osób z wyższym wykształceniem umożliwiłaby powstanie nowych firm lub dalszy rozwój już istniejących.
- Osoby mające wyższe wykształcenie bardzo często pracują w sektorze zaawansowanych technologii, co zwiększyłoby wartość polskiego PKB.
- Zatrudnienie takich imigrantów nie wymagałoby wydatkowania publicznych środków finansowych na wyszkolenie lub przekwalifikowanie innych osób.
- Imigranci pochodzą z krajów różnych kulturowo, co może być korzystne podczas realizacji niektórych projektów.

Zadanie 23.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda-człowiek-gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania. Poziom podstawowy X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
X – Argentyna
Y – Indie

Zadanie 23.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda-człowiek-gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania. Poziom podstawowy X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawny typ rolnictwa i uzasadnienie trzema poprawnymi argumentami.
1 pkt – poprawny typ rolnictwa i uzasadnienie dwoma poprawnymi argumentami.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
intensywne

Uzasadnienie np.:
- Zatrudnienie w rolnictwie jest niewysokie.
- Wysokie zużycie nawozów sztucznych na 1 ha.
- Duże zbiory zbóż z małej powierzchni (wysokie plony).
- Duża wydajność produkcyjna z małej powierzchni zasiewów.

Zadanie 24.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIV.3) Zdający podaje przykłady działań służących zachowaniu walorów krajobrazów przyrodniczych i kulturowych [oraz] zapobieganiu ich degradacji. Poziom podstawowy: XIII.9) Zdający podaje przykłady procesów rewitalizacji obszarów zdegradowanych […] podejmowanych na wybranych obszarach […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
D

Zadanie 24.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIV.3) Zdający podaje przykłady działań służących zachowaniu walorów krajobrazów przyrodniczych i kulturowych [oraz] zapobieganiu ich degradacji. Poziom podstawowy: XIII.9) Zdający podaje przykłady procesów rewitalizacji obszarów zdegradowanych […] podejmowanych na wybranych obszarach […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne społeczne lub środowiskowe korzyści z rewitalizacji budynków przemysłowych.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Poprawia się estetyka krajobrazu tych części miast, w których są rewitalizowane budynki poprzemysłowe.
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w wyniku zmiany funkcji przemysłowej budynku na funkcję nieprzemysłową.
- Zwiększa się poczucie bezpieczeństwa w związku z remontem starych budynków.
- Dzięki rewitalizacji zabytkowych budynków ulega zachowaniu substancja zabytkowa – ślad prowadzonej w przeszłości działalności gospodarczej.

Zadanie 25.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.3) Prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka […]. Poziom podstawowy XI.3) Zdający analizuje przebieg i konsekwencje procesów deindustrializacji w wybranych państwach Europy oraz uzasadnia rolę procesów reindustrializacji w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne argumenty.
1 pkt – odpowiedź zawierająca jeden poprawny argument.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Rozwój gospodarczy można osiągnąć poprzez lokowanie przemysłu high-tech, który konsumuje niewiele energii elektrycznej, bez konieczności wzrostu produkcji energii.
- Wskutek postępu technicznego w krajach wysoko rozwiniętych następuje zmniejszenie energochłonności gospodarki.
- Zamykanie elektrowni węglowych jest rekompensowane przez wzrost produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, co może zaspokajać ewentualne rosnące potrzeby energetyczne kraju.
- Może następować dalszy rozwój wydajnych dla tworzenia PKB usług, które nie potrzebują dużej ilości energii elektrycznej.

Zadanie 25.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.3) Prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka […]. Poziom podstawowy XI.3) Zdający analizuje przebieg i konsekwencje procesów deindustrializacji w wybranych państwach Europy oraz uzasadnia rolę procesów reindustrializacji w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. XI.5) Zdający ocenia stan i zmiany bilansu energetycznego świata […] oraz uzasadnia konieczność podejmowania działań na rzecz ograniczania tempa wzrostu zużycia energii.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

spowolnienie
na Morzu Północnym

Zadanie 26. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy V.4) Zdający rozpoznaje wybrane rodzaje skał oraz przedstawia ich gospodarcze zastosowanie. XIV.3) Zdający charakteryzuje na podstawie map rozmieszczenie głównych zasobów surowców mineralnych Polski oraz określa ich znaczenie gospodarcze.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

B	2
A	4
C	5

Zadanie 27. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IX.3) Zadający wykazuje wpływ procesu globalizacji i rozwoju nowych technologii na zmiany w zatrudnieniu według sektorów gospodarki oraz przemiany wewnątrzsektorowe […]. Poziom podstawowy XV.10) Zdający podaje przyczyny przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r. i ocenia ich skutki.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne wyjaśnienie wpływu dwóch zmian w gospodarce na zmniejszenie zatrudnienia w przemyśle.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie wpływu jednej zmiany w gospodarce na zmniejszenie zatrudnienia w przemyśle.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Zmiany własnościowe – prywatyzacja wielu przedsiębiorstw:
- W okresie gospodarki centralnie planowanej występowało zjawisko przerostu zatrudnienia w stosunku do realnych potrzeb zakładów. Prywatni przedsiębiorcy redukowali zbędne etaty, aby poprawić kondycję finansową zakładów.
- Nowi właściciele dokonali modernizacji, automatyzacji zakładów, przez co niektórzy pracownicy zostali zwolnieni.

Zmiany w strukturze handlu zagranicznego Polski:
- Po okresie transformacji gospodarczej eksport polskich towarów do krajów dawnego bloku wschodniego uległ zmniejszeniu, co wywołało konieczność zamknięcia niektórych zakładów przemysłowych, przez co ludzie utracili zatrudnienie.
- Wzrost importu towarów konsumpcyjnych z zachodu, a także z nowouprzemysłowionych krajów azjatyckich spowodował zamknięcie wielu zakładów produkcyjnych, które nie sprostały konkurencji.

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk (…) i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali (…) regionalnej (…). **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń […] dotyczących […] wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVII.3) Zdający przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego stref […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […].

Zasady oceniania
1 pkt – podanie dwóch poprawnych cech środowiska przyrodniczego.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Wiele rzek zasobnych w wodę.
- Wiele rzek o dużym spadku.
- Wysokie sumy opadów atmosferycznych.
- Duże przepływy w rzekach.

Zadanie 29. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XI.1) Zdający […] wyjaśnia zmiany znaczenia […] czynników [lokalizacji] w procesie rozwoju cywilizacyjnego. Poziom podstawowy XI.1) Zdający wyjaśnia zmieniającą się rolę czynników lokalizacji przemysłu oraz ich wpływ na rozmieszczenie i rozwój wybranych jego działów. XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a kierunkami rozwoju przemysłu […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne odpowiedzi wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Japonia importuje większość surowców naturalnych, które korzystniej jest przetwarzać w pobliżu miejsca wyładunku, a następnie transportować gotowy produkt.
- Transport w głąb kraju towarów wytworzonych w pobliżu portów morskich jest tańszy niż transport surowców mineralnych.
- W pobliżu portów możliwe, i o wiele tańsze, jest wykorzystanie w procesie produkcji wielu różnych surowców mineralnych sprowadzanych drogą morską z zagranicy.

Zadanie 30.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie odkrywkowych kopalni […] w Polsce […].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne powstawania leja depresyjnego i zmiany jego zasięgu.
1 pkt – poprawne powstawania leja depresyjnego albo zmiany jego zasięgu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Wyjaśnienie powstawania leja depresyjnego:
- Lej depresji na obszarze przedstawionym na mapie powstał w wyniku wypompowywania wody podziemnej ze skał – działania niezbędnego do wydobycia węgla brunatnego z odkrywki „Bełchatów".
- Lej depresji na obszarze przedstawionym na mapie powstał w wyniku grawitacyjnego odpływu wód podziemnych w kierunku odkrywki węgla brunatnego.

Przyczyna zmiany zasięgu leja depresyjnego:
- Zwiększenie zasięgu leja depresji jest związane z wypompowywaniem wody podziemnej z coraz niżej położonych pokładów węgla brunatnego w odkrywce „Bełchatów".
- Zwiększenie zasięgu leja depresji jest związane z rozpoczęciem eksploatacji węgla brunatnego z odkrywki „Szczerców".

Zadanie 30.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVI.1) Zdający analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego […] na środowisko przyrodnicze […]. Poziom podstawowy XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych skutków stosowania odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne mocna strona i słaba strona.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Mocna strona:
- Farma wiatrowa wytwarza prąd bez emisji CO_2 (i innych gazów cieplarnianych), w przeciwieństwie do wysokiej emisji CO_2 z tradycyjnych bloków węglowych.
- Farma wiatrowa nie zatrudnia stałych pracowników (co ogranicza koszty), w przeciwieństwie do wysokiego zatrudnienia w tradycyjnej elektrowni węglowej.

Słaba strona:
- Farma wiatrowa może produkować prąd tylko podczas wietrznej pogody, natomiast elektrownia opalana węglem brunatnym pracuje w systemie ciągłym.

Zadanie 31.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 9. Prognozowanie zmian zachodzących w środowisku […] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-ekonomicznych. XII.1) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie sektora usługowego. XII.3) Zdający […] charakteryzuje uwarunkowania […] rozwoju [rodzajów transportu] w wybranych państwach świata […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Przez tę cieśninę jest transportowana ropa naftowa importowana przez kraje, w których będzie obserwowany wzrost zużycia tego surowca przy jednoczesnej zbyt małej produkcji własnej.
- Wysokie tempo rozwoju społeczno-gospodarczego krajów importujących ten surowiec, przy jednoczesnym braku własnych złóż, bądź przy zbyt niskiej produkcji krajowej, poskutkuje koniecznością zwiększenia importu ropy naftowej.

Zadanie 31.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 9. Prognozowanie zmian zachodzących w środowisku […] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XII.3) Zdający wskazuje główne centra finansowe na świecie. Poziom podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-ekonomicznych. VIII.10) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata […].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Indonezja, C
Singapur, B

Zadanie 32. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. IX.3) Zdający analizuje strukturę i kierunki międzynarodowej wymiany towarowej, ocenia miejsce i strukturę handlu zagranicznego Polski […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
D